

## Inspreektekst dhr. Sprangers namens Stichting Natuurlijk Geuldal

Geachte aanwezigen,

We lezen bij **paragraaf 1.3** - ik citeer -:

"Kenmerkend voor de aanpak is een geborgde aanpak." En: "Borging van het daadwerkelijk (gaan) realiseren van de noodzakelijke stikstofreductie en natuurdoelen is daarbij cruciaal."

Dat klinkt goed! Maar,... even verder lezen we - ik citeer -:

"Dit LOS heeft de status van een 'vrijwillig programma' onder de Omgevingswet."

Commissieleden, wat is het nu?

Geborgd, met afrekenbare doelen binnen een bepaald tijdspad waarbinnen de stappen die genomen worden duidelijk zichtbaar zijn?

Of op vrijwillige basis, en dus niet geborgd en daarom niet houdbaar bij juridische procedures?

Dit laatste geldt overigens ook t.a.v. de genoemde stimulerende maatregelen.

Wordt hier nu bewust mist geschapen?

GS, kunt u SNG uit de verwarring helpen en klare wijn schenken?

### Toezicht en handhaving

In **paragraaf 3.2.1.** staat: "De Provincie zal toezicht en handhaving op de bestaande en verder aan te scherpen regels in de Omgevingsverordening gaan intensiveren om het beoogde doelbereik te borgen door ervoor te zorgen dat de regels ook worden nageleefd."

In **paragraaf 3.2.10.** staat: "Op dit moment houdt de Provincie Limburg geen actief toezicht inzake gebiedsbescherming stikstof. "

Dat intensief toezicht en strenge handhaving onmisbaar zijn illustreert een artikel uit "Mijn Oogst" van 8 mei waarin gewag wordt gemaakt van de structureel gebrekkige naleving van spuitvoorschriften door boeren. Eenderde leeft de regels niet na en dit aandeel neemt jaarlijks toe. Bij de kersenteelt betreft het zelfs de helft.

SNG vraagt zich af of de provincie doordrongen is van de noodzaak van intensief toezicht en strenge handhaving, en hoe de provincie dit gaat organiseren, welke concrete maatregelen men hiertoe neemt binnen welk tijdsplan, wie men hiervoor gaat inzetten en hoeveel middelen hiervoor worden vrijgemaakt.

Tot slot: welk effect zal de aankondiging door de Europese Commissie van 14 mei 2025 over minder regels voor boeren hebben voor het realiseren van de doelen van LOS?

### **Paragraaf 2.3. "Als provincie vertalen we deze maatregelen in ruimte voor verschillende vormen van landbouw."**

SNG is voorstander van biologische landbouw, want volgens de WUR versterkt die de natuur. (Wageningen University & Research - "Het perspectief van biologische landbouw - 2023")) Dit komt door lagere ammoniak-emissies, lagere nitraat-uitspoeling, lager antibioticagebruik, nauwelijks gifgebruik en hogere biodiversiteit op bio-bedrijven. Bovendien is er sprake van een substantiële reductie van broeikasgassen. Tevens zullen de landbouwbodems beter bestand zijn tegen droogte, natte perioden en weerextremen.

Wat een uitgelezen mee-koppelkans!!

De provincie kan biologische landbouw bevorderen door haar voorbeeldfunctie te vervullen door in het provinciehuis geleidelijk aan alleen nog dranken en etenswaren (lunches en diners) aan te bieden waarvan de ingrediënten voor een steeds toenemend deel afkomstig zijn uit biologische land- en tuinbouw en fruitteelt, en het liefst van dichtbij.

Wie pakt dit op?

**Paragraaf 2.4.** "De provincie zet in op 'minder verantwoording vooraf' en 'meer monitoring van doelbereik achteraf' bij de toekenning van rijksmiddelen."

SNG ziet hierin het gevaar dat objectieve maatstaven voor de juiste manier van besteding opzij gezet worden. Vandaar dat SNG de gevraagde flexibiliteit niet ziet zitten, zeker als er 'minder verantwoording vooraf' hoeft plaats te vinden. Bij 'monitoring van doelbereik achteraf' verlies je controle op het opstellen van het doel, de middelen en de grote van de financiële ondersteuningsaanvraag.

**Paragraaf 3.2.1.** gaat o.a. over latente ruimte in vergunningen. SNG vraagt zich af waarom - gezien de grote problemen en urgentie - latente ruimte niet met onmiddellijke ingang vervalt.

**Tot slot:**

Commissieleden, vergeet de zesde grootste stikstofuitstoter van Limburg niet! Dit bedrijf met een omzet van een middelgrote supermarkt vormt een directe bedreiging voor de economie van Zuid-Limburg en stoot bovendien massa's aan giftige en ziekmakende stoffen uit.

Het sluiten van deze structureel verlieslatende en volslagen overbodige toko zou een substantiële bijdrage aan de oplossing van de stikstofproblematiek van Limburg betekenen.